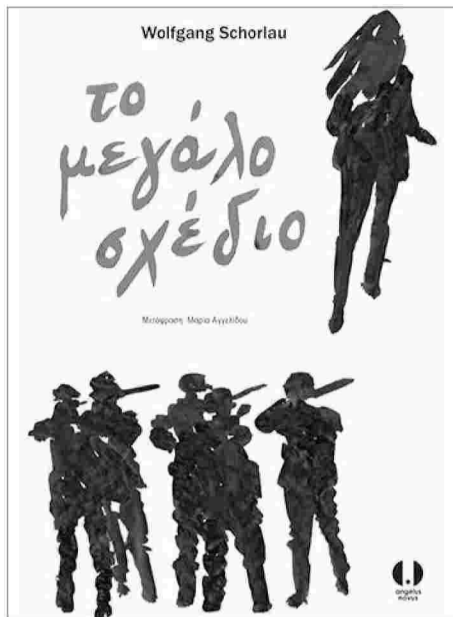

Ματιές στην αστυνομική λογοτεχνία

Βόλφγκανγκ Σορλάου
«Το μεγάλο σχέδιο»
(μτφ. Μαρία Αγγελίδου, εκδ. angelus novus, 2019)

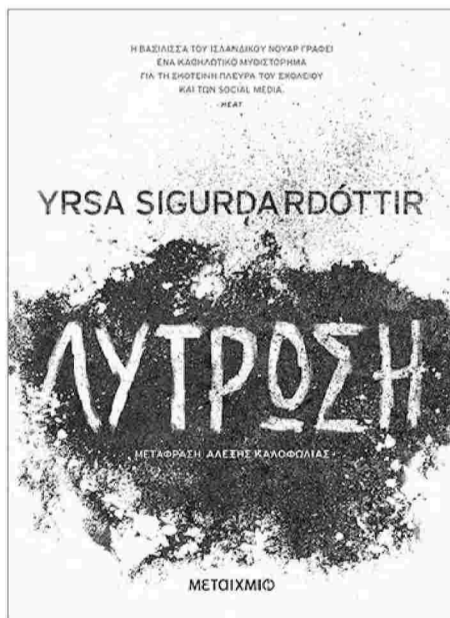
Στην καρδιά της ελληνικής κρίσης εκτυλίσσεται η πλοκή αυτού του βιβλίου του Βόλφγκανγκ Σορλάου, ενός συγγραφέα που τα αστυνομικά του μυθιστορήματα κουβαλούν πολύ συχνά τα σημάδια της πολιτικής. (Ενδιαφέρον έχει να ξαναδιαβαστεί αυτόν τον καιρό που συζητιέται σε διάφορα μέτωπα η ιδιωτικοποίηση του νερού, το προηγούμενο του βιβλίου, τα *Ξένα νερά*, που είχε κυκλοφορήσει το 2018 από τον ίδιο εκδοτικό οίκο και από την ίδια μεταφράστρια.) Η έμφραση του Σορλάου είναι πάντα στο κοινωνικοπολιτικό πλαίσιο μέσα στο οποίο αναπτύσσεται η αστυνομική πλοκή, το έγκλημα, η έρευνα.

Όταν ο Ντένγκλερ, ο πρώην αστυνομικός και νυν ιδιωτικός ντετέκτιβ που πρωταγωνιστεί στα μυθιστορήματα του Σορλάου, αναλαμβάνει να διαλευκάνει μια υπόθεση απαγωγής, ακολουθεί στοιχεία που τον οδηγούν στην Αθήνα της κρίσης,

καθώς φαίνεται πως η υπόθεση που ερευνά μπορεί να συνδέεται με αυτήν και με την παρουσία της τρόικας στην Ελλάδα.

Η απαχθείσα είναι οικονομολόγος και συνεργάτις του γερμανικού υπουργείου Εξωτερικών. Πού βρίσκεται; Ποιος έχει συμφέρον να εξαφανίσει την ίδια και τι μπορεί να κρύβει ο υπολογιστής της; Η απάντηση σε όλα αυτά τα ερωτήματα φαίνεται πως βρίσκεται στην Ελλάδα, και όταν έρθει εδώ ο ντετέκτιβ θα γνωρίσει την πραγματικότητα της κρίσης, θα δει «τις σκελετωμένες φιγούρες που όπως κάθε πρωί έφαχναν στους σκουπιδοτενεκέδες πίσω από τη «Μεγάλη Βρετανία» για απομεινάρια του πρωινού από την τραπεζαρία του ξενοδοχείου», θα παρατηρήσει τα κλειστά μαγαζιά και τα κατεβασμένα ρολά, θα διακρίνει τους πρόσφυγες, σκιές στις πλατείες, θα μάθει για τις χιλιάδες γιατρούς που έχουν εγκαταλείψει τη χώρα τα χρόνια της κρίσης, θα διαβάσει βιβλία του Πέτρου Μάρκαρη, θα περιπλανηθεί στους σκοτεινούς δρόμους της πόλης και στην Τήνο, θα ακούσει για τα συσσίτια και τους κομμένους μισθούς και τα κοινωνικά ιατρεία, θα σχολιάσει τον ρόλο των γερμανικών (και όχι μόνο) ΜΜΕ. Το βασικό όμως είναι ότι θα σκαλίσει και θα μάθει (κυρίως) για τις οικονομικές σχέσεις μεταξύ Ελλάδας και Γερμανίας και θα προσπαθήσει να καταλάβει ο ίδιος και να εξηγήσει στους άλλους τι έχει συμβεί με το ελληνικό χρέος.

Ο Ντένγκλερ ακολουθεί μια διαδρομή όλο απρόοπτες στροφές που θα τον οδηγήσουν ακόμα και στο Δίστομο, στη σφαγή που έγινε τέτοιες μέρες, τον Ιούνιο του 1944, αλλά και γενικά στα εγκλήματα των ναζι και στα σημάδια που έχουν αφήσει στο σήμερα, σε ένα βιβλίο με σφιχτή, πλούσια πλοκή και με πολλές ανατροπές, το οποίο, όπως πάντα στα βιβλία του Σορλάου, έχει πολλή έρευνα πίσω του, για να διηγηθεί μια οδυνηρή ιστορία όπου κάθε υποψία χάπι-εντ ηχεί παράταιρη.

Ίρσα Σιγκουρδαρντότιρ
«Λύτρωση»
(μτφ. Αλέξης Καλοφωλιάς, εκδ. Μεταίχμιο, 2019)

Στο τελευταίο της μυθιστόρημα, η Ισλανδή συγγραφέας καταπιάνεται με ένα δύσκολο και (πάντα) επίκαιρο θέμα, το σχολικό εκφοβισμό και τα απί-

στευτα επίπεδα βίας, επινοητικότητας, κακοποίησης στα οποία μπορεί να φτάσει, καθώς και τις βαθιές χαρακίες που αφήνει πίσω του, σε μια ιστορία όπου υπάρχουν θύτες, θύματα, αλλά και κάποιοι ή κάποιες που είναι και τα δύο.

Όλα ξεκινούν με μια δολοφονία που μεταδίδεται διαδικτυακά, μέσω Snapchat. Το θύμα εμφανίζεται έντρομο να ζητά συγγνώμη, ενώ όταν το εντοπίζουν οι αστυνομικοί ανακαλύπτουν πως είναι αριθμημένο: ο δολοφόνος προαναγγέλλει εξαρχής πως (θα) είναι serial killer.

Η έρευνα ξεκινά και οδηγεί όσους συμμετέχουν σ' αυτήν σε όλο και πιο ζοφερά μονοπάτια, καθώς οι αριθμημένοι φόνοι (και οι διαδικτυακές μεταδόσεις) συνεχίζονται και λίγο-λίγο αποκαλύπτεται πως τα πράγματα δεν είναι πάντα όπως δείχνουν σε πρώτη ματιά, τα θύματα δεν είναι πάντα (μόνο) θύματα.

Καλογραμμένο αστυνομικό θρίλερ με ένταση και ανατροπές, που προσπαθεί να ανιχνεύσει τις σκοτεινές ψυχολογικές διαδρομές όσων εμπλέκονται, με οποιονδήποτε τρόπο, σε μια υπόθεση σχολικού εκφοβισμού, ειδικά συστηματικού. Η εκδίκηση δεν γιατρεύει, μας λέει η συγγραφέας, ούτε οι πληγές κλείνουν ποτέ. Η λύτρωση του τίτλου δεν υπάρχει.

Αντρέα Καμιλλέρι
«Η πινακίδα»
(μτφ. Φωτεινή Ζερβού, εκδ. Πατάκη, 2019)

Ο Αντρέα Καμιλλέρι, πέρα από τα πασίγνωστα μυθιστορήματα του Μονταλμπάνο, έχει γράψει πολλές ακόμα ιστορίες. Η ολιγοσέλιδη νουβέλα με τίτλο *Η πινακίδα* δημοσιεύθηκε για πρώτη φορά το 2011, κυκλοφόρησε με την *Corriere della Sera*, και σ' αυτήν ο συγγραφέας καταφέρνει να αποδώσει με λίγες μόλις πινελιές το –τραγικό και γελοίο συνάμα– κλίμα που

επικρατούσε στην Ιταλία τα χρόνια του φασισμού.

Ο Καμιλλέρι μάς μεταφέρει στη Βιγκάτα, τον Ιούνιο του 1940, «την επομένη της εισόδου της Ιταλίας στον πόλεμο στο πλευρό της Γερμανίας». Ενθουσιασμός κυριαρχεί ανάμεσα στους φασίστες της Βιγκάτα, όταν ξαφνικά εμφανίζεται μετά από πέντε χρόνια ο Μικέλι Ραγκουζάνο, που είχε εξοριστεί με την κατηγορία του «συκοφάντη του ένδοξου φασιστικού καθεστώ-

τος». Όταν όμως οι τοπικοί φασίστες πάνε να τον διώξουν, παρεμβαίνει ο σεβαστός 97χρονος ντον Μανουέλι Πέρσικο, ιστορική τοπική ηγετική μορφή των φασιστών, που το 1922, όταν ήταν πάνω από 70, είχε συμμετάσχει στη μεγάλη πορεία του Μουσολίνι προς τη Ρώμη, ένας γηραιός «οργανισμένος μελανοχίτωνας με ρόπαλο και ρετινόλαδο». Όμως η απάντηση του Ραγκουζάνο στον ντον Μικέλι αφήνει τους πάντες άναυδους: «ανταποδίσω την ευγένειά σας κρατώντας το στόμα μου κλειστό, δε θα πω όσα έμαθα για σας στην εξορία». Όταν ο Πέρσικο τον προκαλεί να μιλήσει, ο Ραγκουζάνο αναφέρει ένα όνομα, ένα όνομα που μόλις το ακούει ο 97χρονος φασίστας σωριάζεται νεκρός. Ο Ραγκουζάνο συλλαμβάνεται ως δολοφόνος και παραπέμπεται στο «Ειδικό Φασιστικό Δικαστήριο για την υπεράσπιση του κράτους», αντιμετώπιζοντας τη θανατική ποινή «με προβολισμό στην πλάτη». Ο ντον Πέρσικο καταγράφεται ως «θύμα του αντιφασισμού».

Ωστόσο, αυτές οι λίγες λέξεις που εκστόμισε ο Ραγκουζάνο και οι οποίες «σαν σφαίρες που είχαν πετύχει όλες τον στόχο» άφησαν στον τόπο τον γηραιό φασίστα, άνοιξαν συνάμα και τον δρόμο για μια έρευνα που τελικά θα ξεσκεπάσει τις σκοτεινές και επονειδιστικές κηλίδες που σκίαζαν το παρελθόν του φασίστα.

Έτσι, ο Καμιλλέρι γράφει μια μικρή νουβέλα που, με λίγα λόγια γραμμένα με το γνώριμο ύφος και με τη λεπτή του ειρωνεία, καταδεικνύει γελοιοποιώντας όλες τις λειτουργίες των φασιστών.

Κώστας Αθανασίου

